

Partival bland förtidsröstare och vallokalsröstare 1982-2018

Förtidsröstning är rekordpopulärt bland svenska väljare. Vid riksdagsvalet 2018 var närmare hälften av alla röster (44,5 procent) förtida. Ett generöst förtidsröstningssystem ökar tillgängligheten till rösthandlingen vilket bidrar till att höja valdeltagandet. Att väljare kan rösta upp till 18 dagar före valdagen ifrågasätts sällan, trots invändningen att tidigt röstande inte kan ha tillgång till lika mycket information om partiernas politik som vallokalsröstare.

Vid 2018 års val var Sverigedemokraterna klart starkare bland förtidsröstare (20,0 procent) än bland de som avlade sina röster på valdagen (15,1 procent) – en skillnad på nästan fem procentenheter! Och bland väljare som valde att förtidsrösta tidigt – mer än en vecka före valdagen – hade SD ett väljarstöd på hela 24,5 procent.

Med Valundersökningarna kan vi kartlägga om det funnits systematiska skillnader mellan förtids- och vallokalsröstare. Storleken och sammansättningen av gruppen förtidsröstare har förändrats mycket över tid. Numera är det stadsbor, lågutbildade och äldre som oftare förtidsröstar. Historiskt har Socialdemokraterna lägre stöd och Moderaterna högre stöd bland förtida röstare. Vid valet 2018 var det tvärtom. S var något starkare och M något svagare bland förtidsröstarna.

Tabell 1 Röstfördelning bland förtida röstare och vallokalsröstare samt bland tidiga och sena förtidsröstare, 2018 (procent, procentdifferenser)

Partival 2018	Samtliga väljare	Alla förtidsröstare	Tidiga förtidsröstare	Sena förtidsröstare	Vallokalsröstare	Skillnad vallokalsröstare – förtidsröstare
Vänsterpartiet	8,0	8,4	7,1	9,2	7,9	-0,5
Socialdemokraterna	28,3	28,5	31,1	26,6	27,9	-0,6
Miljöpartiet	4,4	4,1	2,9	4,9	4,7	+0,6
Centerpartiet	8,6	7,5	6,1	8,4	9,8	+2,3
Liberalerna	5,5	5,0	4,5	5,3	6,0	+1,0
Kristdemokraterna	6,3	5,6	4,2	6,6	6,9	+1,3
Moderaterna	19,8	19,3	18,2	20,1	20,2	+0,9
Sverigedemokraterna	17,5	20,0	24,5	17,2	15,1	-4,9
Feministiskt initiativ	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	-0,1
Övriga partier	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	±0,0
Summa procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Antal svarande	--	4 212	1 747	2 465	5 210	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018.

Kommentar: Analysen är en uppdatering av tidigare analyser av förtidsröstning från Dahlberg, Stefan, Henrik Oscarsson & Richard Öhrvall (2008). [Förtida röstning i Sverige](#). Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet. Resultaten är viktade mot det officiella valresultatet som här har avrundats till en decimal. Uppgifter om tidpunkt för röstning inhämtades 2018 från Valundersökningarnas eftervalsenkäter. Från jämförelser av registeruppgifter från röstlängderna om förtidsröstning och enkätsvar om röstningssätt vet vi att enkätsvaren är utomordentligt träffsäkra.

Tabell 2 Partiernas stöd bland förtidsröstare respektive vallokalsröstare i riksdagsvalen 1982-2018 (skillnad i procentenheter)

	Valår											Genomsnitt 1982-2018
	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	
Vänsterpartiet	+2	±0	±0	-1	+1	-1	+1	-1	±0	±0	-1	+0,0
Socialdemokraterna	+2	+3	+2	+6	+1	+2	+1	-1	-2	-4	-1	+0,8
Miljöpartiet	±0	±0	-2	+1	+2	-1	±0	±0	+2	+2	+1	+0,7
Centerpartiet	+3	+4	+3	+1	+2	±0	+3	±0	+1	+3	+2	+2,4
Liberalerna	+3	+1	-2	-1	-2	±0	-3	+2	+1	-1	+1	-0,1
Kristdemokraterna	-2	-1	±0	-2	±0	+3	±0	-1	±0	±0	+1	-0,3
Moderaterna	-7	-9	-2	-6	-4	-4	-2	-2	-1	+1	+1	-3,2
Sverigedemokraterna	--	-	-	-	-	-	-	-	±0	-2	-5	-2,3
Övriga partier	±0	±0	±0	±0	±0	±0	-1	±0	±0	+1	-0	±0,0
Absolut genomsnitt	2,4	2,3	1,4	2,3	1,5	1,4	1,4	0,9	0,8	1,6	1,4	1,6

Kommentar: Resultaten visar skillnaden i procentenheter mellan andelen partiröster avgivna i vallokal respektive i lokal för förtida röstning. Skillnaderna i röststöd mellan vallokalsröstare och förtidsröstare har i tabellen avrundats till heltal. Ett plustecken (+) indikerar mer stöd i vallokal än i förtidsröstningslokal medan ett minustecken (-) visar på ett starkare stöd i förtidsröstningslokal än i vallokal. Genomsnittet gäller den absoluta procentskillnaden för 7/8 partier plus gruppen övriga. Data för valen 1982-2006 har hämtats från boken [Förtida röstning i Sverige](#) (2009). För motsvarande analyser byggda på Sveriges televisions vallokalsundersökningar (SVT/Valu) se Holmberg et al. (2020) [Lysna på väljarna](#). Resultaten från 2014 och 2018 års valundersökningar har viktats mot det officiella valresultatet. Feministiskt initiativ var 2014 något starkare bland förtidsröstare (3,2 procent) än bland vallokalsröstare (3,0 procent).